

פרשת לך-לך

נושא השבוע: פשרנות

נושא השבוע

לוט, בן אחיו של אברהם הצטרף אל אברהם במסעו מחרן לכנען. יחד ירדו למצרים בשעת הרעב ויחד חזרו ממצרים. על אברהם נאמר שהיה "כבד מאוד במקנה בכסף ובזהב" וגם ללוט היה "צאן ובקר ואהלים". וכך כותב רמב"ן: "היתה מריבה על המרעה כי לא נשא אותם הארץ וכאשר היה מקנה אברם רועה באחו היו רועי לוט באים בגבולם ורועים שם והנה אברם ולוט היו גרים ותושבים בארץ ופחד אברם פן ישמע הכנעני והפריזי היושב בארץ כובד מקניהם ויגרשום או יכו אותם לפי חרב ויקחו להם מקניהם ורכושם". אברהם מציע ללוט פתרון המבוסס על הפרדה - לוט יבחר לו מקום ללכת אליו ואברם יבחר בכוון הנגדי. וכך אכן היה, אלא שבחירתו של לוט הובילה אותו למקום שבו רק אנשים חוטאים, וההמשך ידוע...

פסוקים מומלצים לקריאה: פרק י"ג פסוק א'-י"ג.

מה בפרשה

- "לך לך מארצך וממולדתך" - אברם מְצַנֵּה ללכת מארצו ויוצא עם שרי אשתו ולוט בן אחיו.
- רעב - אברם שרי ולוט יורדים למצרים.
- חטיפת שרה לבית פרעה - אברם משקר ומציג את שרי כאחותו. רק לאחר שמנגע ה' את פרעה נגעים גדולים הושבה שרי.
- פרידת אברם ולוט - לאחר ששבים לכנען נפרדים אברם ולוט בגלל מריבה בין הרועים.
- מלחמת המלכים - מלחמה בין מלכי ארם נהריים ומלכי כנען הירדן, במהלכה נשבה לוט. אברם יוצא להילחם ומנצח.
- ברית בין הבתרים - ובה הבטחת ה' לאברם לרשת את הארץ מנחר מצרים עד נהר פרת.
- לידת ישמעאל - הגר, שפחתה של שרי יולדת על פי בקשת שרי בן לאברם.
- שינוי השם - מאברם לאברהם ומשרי לשרה.

נושאים לשיחה

ניתן לדבר עם התלמידים על נושאים שונים הקשורים לשוב סכסוכים ומחלוקות באמצעות פשרה: ניתן לפתוח ולשאול את הילדים האם המקרה מהמכתב של צפנת החסידה הוא מקרה של פשרה או ויתור - ומה ההבדל בין השניים? (=פשרה היא הדדית ומהווה תוצר של הידברות בין שני צדדים המסתכם בויתורים הדדיים, בניגוד לויתור שהוא יוזמה של צד אחד בלבד). אפשר לשאול את הילדים האם לאחר מריבה (-במצב של "ברוגז") יש להם רצון להגיע לפתרון הסכסוך? מתי כן ומתי לא? וכאשר הם מעוניינים להגיע לפתרון כיצד הם עושים זאת? האם הם אוהבים לעשות את הצעד הראשון? מדוע כן ומדוע לא? במקרה של ניסיון להגיע לפשרה מה הם נוטים להיות: ה"ותרנים"? ה"מתעקשים"? האם היו רוצים לשנות את עמדתם הקבועה? כיצד ניתן לעשות זאת בפעם הבאה כשהם מגיעים לניסיונות של פשרה? במישור אחר, ניתן לדון מה היא "פשרה מוצלחת" והאם יש כזאת? האם במצב של פשרה כל צד מרגיש מופסד? מה היא הדרך להגיע ל"פשרה מוצלחת"? ניתן להזמין את התלמידים לספר מחוויותיהם על פשרות שהשיגו או שהיו עדים להן. נושא נוסף בו ניתן לדון הוא האם תמיד פשרה היא פתרון מתאים? האם יש נושאים שלא ראוי להתפשר לגביהם? אילו?

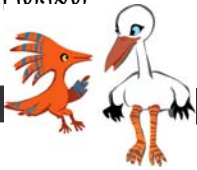
מ ד ר ש

הדיון במושג "פשרה" מעלה בנו אסוציאציה של ויתור, כניעה ואפילו הפסד, התחושה היא כי כל אחד מהצדדים המתפשרים מתבקש לוותר – במידה זו או אחרת – על מילוי רצונו **במלואו**, והשגת רק **חלק** מדרישותיו. אנשים החיים בחברה מודעים לעובדה כי הפשרה הכרחית למען קיום חיים חברתיים תקינים, מודעות זו מדחיקה אולי במשהו את תחושת ההפסד, אך עדיין לא מוחקת אותה כליל.

מבחינה זו מציב המדרש שלפנינו "פשרה" נפלאה, בה אין מפסידים! שכן דרישתו של כל אחד מהצדדים מתמלאת **במלואה**, ויותר מכך – כל צד יוצא מהפשרה מרווח יותר ממה שנכנס אליה – שכן הוא זוכה בתוספת של בן/בת זוג לצאצאו. **מעניין וחשוב** להתייחס לשרשרת האירועים הבלתי צפויים המתוארת בתחילת המדרש, כאשר כל צד מעוניין להעניק את האוצר **לחברו**. בשלב ראשון הציפייה הטבעית היא כי קונה הבית שמצא אוצר יבקש **להשאיר** את האוצר אצלו, בשלב השני אנו מצפים כי מוכר הבית יקפוץ משמחה על המציאה ויברך את מזלו ואת הקונה ה"פראייר" שנפל בגורלו – אך שוב אנו נמצאים מופתעים! מעניין לשאול את התלמידים מה הם חושבים על השניים? – יתכן כי התלמידים ישתמשו במושגים של "פראייר" וכדו'. ניתן לערוך משחק **תפקידים** שיאפשר לתלמידים להיכנס לנעליהן של הדמויות ולחוות את התחושות שחוו, ולשאול שאלות מנחות כמו: אם היית בעל הבית, האם היית רוצה שיפנו אליך במקרה של מציאה כזו?

כדאי לציין כי **המדרש המקורי** מציג את אלכסנדר מוקדון המתבונן במלך קציה היושב ושופט את בני עמו ומקרה זה בא לפניו. במדרש המקורי מסופר כי אלכסנדר מוקדון מופתע מפסיקת הדין ומספר למלך קציה כי אם מקרה כזה היה בא לפניו הוא היה הורג את שניהם ולוקח אל בית המלך את האוצר. השוואה זו מדגישה ומחדדת את העובדה כי **הפשרה המושלמת אינה מקרית**, אנשי העם ומלכם פועלים מתוך אותם **מניעים חיוביים** שמטרתם עשיית טוב וצדק עם האחר, ועל כן אותם מניעים בלתי רגילים שהובילו ל"מחלוקת" הם גם אלה

ושיאיו את אותה "פשרה" מיוחדת.

פעילות נוספת

בהמשך לנושא הדיון האחרון, ניתן להזמין את התלמידים לכתוב לעצמם בפתק כפעילות אישית, שלוש דוגמאות למחלוקת (אמיתית או דמיונית) שבה חשוב לנסות להגיע לפשרה ושלוש דוגמאות למחלוקת שבה ראוי להתעקש ולא להגיע להסכמה.

בסיום הכתיבה ניתן להזמין תלמידים המעוניינים לשתף את האחרים בדוגמאות שבחרו, שאר התלמידים יוזמנו להגיב על הדברים שהוצגו ולהביע את דעתם.